

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2024-05-14

§ 136

Svar på motion om inrättande trygghetscentral från Therez Almerfors (M) och Sofia Andersson (M)

KSN-2023-03223

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** bifalla motionen

Sammanfattning

Therez Almerfors och Sofia Andersson (M) föreslår i en motion väckt 25 oktober 2023 att Uppsala kommun inrättar en samordnande trygghetscentral.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 april 2024
- Bilaga, Motion angående inrättande av en trygghetscentral från Therez Almerfors och Sofia Andersson (M)

Yrkanden

Therez Almerfors (M), Ehsan Nasari (C), Stefan Hanna (UP) och Jonas Segersam (KD) yrkar bifall till motionen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2024-05-14

Beslutsgång

Ordföranden ställer föreliggande förslag att besvara motionen mot Therez Almerfors (M) med fleras yrkande att bifalla motionen och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag att besvara motionen.

Votering begärs och genomförs.

Bifall till föreliggande förslag att besvara röstar ja. Bifall till motionen röstar nej.

Med 3 ja-röster mot 4 nej-röster beslutar arbetsutskottet att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Ja-röst avger Erik Pelling (S), Hanna Victoria Mörck (V) och Linda Eskilsson (MP).

Nej-röst avger Therez Almerfors (M), Stefan Hanna (UP), Ehsan Nasari (C) och Jonas Segersam (KD).

Särskilda yttranden

Stefan Hanna (UP) lämnar följande särskilda yttrande:

Att förstärka tryggheten för Uppsalaborna på ett liknande sätt som motionen lyfter är helt i linje med Utvecklingspartiet demokraternas relevanta sakpolitik. Eftersom det finns enkla och effektiva metoder för att genomföra denna trygghetsökande funktion är det ett klokt förbättringsförslag.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-04-15

Diarienummer:
KSN-2023-03223

Handläggare:
Anders Fridborg

Svar på motion angående inrättande av en trygghetscentral från Therez Almerfors och Sofia Andersson (M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet, samt
2. **att** uppdra till kommunstyrelsen att tillskriva region Uppsala om behovet av att, utifrån erfarenheterna från bland annat region Stockholm, utreda förutsättningarna för en samordnande trygghetscentral i länet.

Ärendet

Therez Almerfors och Sofia Andersson (M) föreslår i en motion väckt 25 oktober 2023 att Uppsala kommun inrättar en samordnande trygghetscentral.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Alla som bor i Uppsala kommun ska kunna känna sig trygga och har rätt att vara säkra, utan risk att utsättas för brott. Enligt *Program för trygghet, brottsförebyggande och säkerhet* kan otrygghet i den offentliga miljön medföra att människor aktivt undviker vissa områden eller platser vilket riskerar leda till att människor begränsar sina liv. I kommunens brottsförebyggande arbete är det därför viktigt att förhindra och försvåra att brott begås, öka säkerheten för medborgarna samt att erbjuda stöd och hjälp då medborgare har utsatts för brott eller upplevt sig vara otrygga.

Trygghetscentral som koncept är brett och varierande. Kommuner runt om i Sverige använder sig av trygghetscentraler på många olika sätt och deras syfte varierar stort utifrån behov och storlek på kommun.

I Stockholm finns det idag en trygghetscentral inom Region Stockholms regi knuten till SL (kollektivtrafiken). Syftet med trygghetscentralen är att resenärer ska känna sig säkra och trygga, genom att de kan ringa eller chatta om de ser eller upplever något som känns otryggt i SL-trafiken. Trygghetscentralen är öppen dygnet runt, året runt. Operatörerna som tar emot samtalet hanterar indikationer på pågående hot, våld och skadegörelse. De har tillgång till ordningsvakter och trafikledare i kollektivtrafiken och kan snabbt skicka personal dit det behövs eller kontakta polisen. Exempel på när resenärer bör kontakta trygghetscentralen är om personer känns hotfulla och bråkar eller om någon är väldigt berusad och riskerar att ramla ner på spåret.

I Skåne finns det sedan januari 2023 en gemensam trygghetscentral mellan ett antal kommuner. Trygghetscentralen Skåne Nordost är ett gemensamt bolag för de sex kommunerna Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby och Östra Göinge. Trygghetscentralen finns organisatoriskt kopplad till räddningstjänsten, är bemannad dygnet runt, året runt och tar bland annat emot akuta samtal via SOS-Alarm och larmar ut räddningstjänstens styrkor. Den hanterar också larm och felanmälan, kamerabevakning, socialjour, personlarm och trygghetslarm för kommunerna i nordöstra Skåne.

Även i Boden invigdes i maj 2023 en trygghets- och säkerhetscentral i kommunal regi. Funktionen finns placerad inom räddningstjänsten. Trygghetscentralen är inte en larmcentral på samma sätt som SOS Alarm. Funktionen övertar en del uppgifter som tidigare har skötts av andra operatörer, så som driftlarm, kommunala jourer och beredskap inom verksamheten samt trygghetslarm inom socialtjänsten.

Det är tydligt i den omvärldsbevakning av konceptet trygghetscentral som presenteras ovan, att syftet till viss del skiljer sig åt. Gemensamma nämnaren för alla trygghetscentraler är att medborgare kan höra av sig via telefon eller chatt till centralen för att antingen rapportera om en otrygg situation eller ha en kontakt under tiden en person tar sig från situationen. Trygghetscentralerna kan också förmedla informationen vidare till räddningstjänst eller kommunala stödverksamheter så som jourer, felanmälan med mera. Det är således ett komplement till nödnumret 112 och polisens nationella telefonnummer för icke akuta polisärenden, 114 14.

Som framgår ovan är många trygghetscentraler snarast en utökning av räddningstjänstens larm- och ledningscentral. Då det är kostsamt att bedriva verksamhet dygnet runt, året runt, är trygghetscentraler ett sätt att ansluta andra funktioner till den verksamhet som ändå måste finnas och på så sätt fördela kostnaden på fler tjänster. För Uppsala kommuns del är räddningstjänsten ansluten till Sveriges största larm- och ledningscentral för kommunal räddningstjänst, RC Mitt i Täby, som larmar och leder räddningsstyrkor i mer än trettio kommuner i Mälardalen och Gotland.

Om kommunen vill inrätta en egen trygghetscentral för bland annat larmmottagning av kommunala larm av olika slag krävs en omfattande utredning kring de tekniska förutsättningarna av sådan funktion. Det finns särskilda krav på bland annat redundanta system, skalskydd, inpassagesystem och bemanning för en sådan central. En grundlig säkerhetsskyddsanalys behöver ligga till grund för en etablering, liksom en ekonomisk analys. Då det inte är aktuellt med sambruk av räddningstjänstens central, och volymerna inte bedöms vara nära det som Stockholms Lokaltrafik kommer upp i, kan kostnaderna för tjänsten bli höga.

Om en trygghetscentral ska implementeras inom Uppsala behöver därför syftet och funktionen passa med de utmaningar som finns i kommunen samt skapas i samverkan med relevanta aktörer.

Fördelen med en centrerad stödfunktion som samordnar kontakt mellan ordningsvakter, polis och andra typer av driftlarm, jourer och beredskapshantering är att det finns en möjlighet att effektivisera hanteringen och erbjuda stöd till medborgare i realtid. Utmaningen finns i att hitta en lämplig placering inom en verksamhet som idag bemannar larm och som kan skapa samverkan över verksamhetsgränserna för polis, kollektivtrafik, kommunala ordningsvakter, brandförsvaret och socialtjänst.

För att kunna besluta om en trygghetscentral kan användas i Uppsala krävs en utredning kring funktionens syfte och användningsområde (vilka uppdrag som ska ingå inom trygghetscentralen). Utredningen behöver även identifiera en tydlig placering inom en verksamhet som har förmågan att hantera larm och samverkan med jourverksamheter som ordningsvakter, driftlarm och kontakt med brandförsvaret och polis. Likt Stockholms trygghetscentral inom Region Stockholm, kan Region Uppsala vara en lämplig aktör. Detta behöver utredas gemensamt med dem, under förutsättning att ett ömsesidigt intresse föreligger i frågan.

Därmed föreslås att kommunstyrelsen tillskriver Region Uppsala om behovet av att, utifrån erfarenheterna från bland annat region Stockholm, utreda förutsättningarna för en samordnande trygghetscentral i hela Uppsala län.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 april 2024
- Bilaga, Motion angående inrättande av en trygghetscentral från Therez Almerfors och Sofia Andersson (M)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Motion angående inrättande av en trygghetscentral

Skjutningar, sprängdåd och utbredd gängkriminalitet håller delar av Uppsala i ett järngrepp och skördar oskyldiga människoliv. Att varannan Uppsalabo nu oroar sig över brottsligheten i Uppsala är förståeligt, men oroande. Den som inte är trygg är inte fri - därför förblir återställd trygghet vår högsta prioritet.

För att komma till rätta med otryggheten som breder ut sig behöver kommunen utöka och samordna sitt trygghetsarbete. För uppsalaborna handlar det både om faktisk och upplevd trygghet, att veta att det finns hjälp att få i en otrygg situation.

I Stockholm har SL (Stockholms lokaltrafik) inrättat en trygghetscentral som medborgare kan vända sig till ifall de upplever otrygghet i kollektivtrafiken. En lokal trygghetscentral i Uppsala skulle kunna ha ett liknande uppdrag. Medborgare skulle kunna höra av sig via telefon eller chatt till centralen för att antingen rapportera eller ha en kontakt under tiden person tar sig från en otrygg situation. Det finns flera tillfällen när otryggheten kan bero på annat än pågående lagbrott, vilket alltid ska rapporteras till polisen, och då kan en kontakt med trygghetscentralen hjälpa till. Det kan t.ex. vara ordningsstörningar i stadsmiljön eller i kollektivtrafiken. Trygghetscentralen bör alltså agera som ett komplement till polisen och inte ersätta 112 eller 114 14.

Trygghetscentralen skulle även kunna ha en samordnande funktion för väktare och ordningsvakterna och civilsamhället (t.ex. nattvandrare) som agerar i kommunen. Utöver detta kan det även finnas en samverkan med exempelvis insatser inom socialtjänsten, grannsamverkan, regionen och polisen.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att Uppsala kommun inrättar en samordnande trygghetscentral.

Therez Almerfors (M)

Sofia Andersson (M)

2023-10-25

